

С Т А Н О В И Щ Е

От: **Доц. д-р Петя Иванова Тонева**
Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ - Свищов
Научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по *научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“* в УНСС.

Автор на дисертационния труд: **Виктория Венциславова Коларова**
Тема на дисертационния труд: **Приключенският туризъм за развитието на дестинациите**

Основание за представяне на становището: Участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд, съгласно Заповед № 1682/10.06.2025 на Ректора на УНСС.

I. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Отличителните черти на приключенския туризъм - наличие на риск и предизвикателство, силни усещания в природна обкръжаваща среда го правят привлекателен за все по-голяма част от съвременните туристи, които са водени от желания за нови ярки преживявания и активни рекреационни дейности. Наличието на подходящи ресурси за развитието на тази форма на туризъм, в съчетание с подходящи управленски мерки го правят възможен инструмент за развитието на дестинацията, което предопределя *актуалността и значимостта на темата на дисертационния труд.*

Разглежданата проблематика е намерила адекватна конкретизация в *тезата на дисертационния труд*, като акцентът е поставен върху възможността развитието и популяризирането на приключенския туризъм в българските туристически райони да утвърди България като атрактивна четирисезонна дестинация и да диференцира туристическото предлагане на туроператорите.

В *съдържателно отношение*, дисертационния труд се състои от увод, три глави, заключение, списък на използваната литература, и едно приложение. Общият обем на дисертацията е 249 страници, които са напълно достатъчни за разгръщане на авторовата теза. Изследването се основава на задълбочен преглед на научната литература и проблемите на туристическата практика.

II. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Целта и задачите на изследването са добре формулирани и съответстват на тезата и хипотезите на дисертационния труд. Изследователската рамка е основата, върху която е построен труда. Дисертацията е онагледена с подходящ илюстративен материал, който се състои от 24 таблици и 16 фигури.

Методическият инструментариум е съобразен със спецификата на обекта и предмета на изследването. Убедително докторантът представя реализацията на поставените изследователски задачи във всеки етап от аналитичната част на дисертационния труд.

Може да се обобщи, че сполучливо формулираната цел, точно определените изследователски задачи и дефинираните ограничения са предопределили логичната структура и съдържание на дисертационния труд, който отговаря на нормативните, качествените и количествените изисквания за неговото написване.

III. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В дисертационния труд се съдържат значими резултати, които имат приносен характер. Приносите са коректно формулирани от докторанта и отразяват направеното в дисертационния труд. Те могат да бъдат разпределени в следните направления:

Приноси с теоретичен характер

- Изведена е цялостна дефиниция и са детайлизирани ключовите характеристики и видове приключенски туризъм, съобразени със съвременните тенденции и потребителски нагласи, което запълва празнота в българската научна литература.

Приноси с методологичен характер

- Създаден е иновативен модел, който надгражда концепцията за трите нива на продукта (основен, реален, разширен) и включва елементи на сензорния маркетинг, предоставяйки цялостна и практическа рамка за създаване на висококачествени и запомнящи се приключенски преживявания.

- Предложеният модел за усъвършенстване на туристическия продукт за приключенски туризъм има универсален характер и е приложим за други дестинации.

Приноси с приложен характер

- Направен е обстоен и детайлен анализ на конкретна българска дестинация (Рила-Пирин) по отношение на нейния потенциал за приключенски туризъм, идентифицирайки специфични силни страни, слабости, възможности и заплахи.

- Формулирани са конкретни, детайлни и практически насочени препоръки за стратегическо позициониране, подобряване на инфраструктурата, дигитализация, устойчиво управление и законодателни промени, които могат да послужат като пътна карта за развитието на приключенския туризъм в България на национално и регионално ниво. Подчертава се необходимостта от балансирано развитие, което съчетава икономическите ползи с опазване на околната среда и социална отговорност, чрез активното включване на местните общности в процесите на планиране и управление на приключенския туризъм.

Тези приноси решават научно-приложни проблеми, съответстващи на съвременните постижения на науката и практиката и съдържат резултати, които са значими за развитието на дестинация България, имат самостоятелен и оригинален характер.

IV. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантът е представил *шест научни публикации* по темата на дисертационния си труд. Четири от тях са самостоятелни, а две са в съавторство между докторанта и научния му ръководител. Изпълнени и надвишени са минималните национални изисквания във връзка с процедура за придобиване на ОНС „Доктор“. Представените публикации отразяват съществени страни от дисертационния труд.

V. Оценка на автореферата

Авторефератът точно и в логическа последователност отразява съдържанието на дисертационния труд. В него се прави преглед на основните моменти от изложението, включва списък на публикациите на докторанта и основните приноси моменти. Представена е и декларация, че разработката е авторова и с оригинален характер.

VI. Критични бележки, препоръки и въпроси

Виктория Коларова е формулирала насоки за бъдещи изследвания и моята препоръка е да продължи научно-изследователската си работа по тях.

По време на публичната защита бих искала да чуя мнението на докторанта по следния въпрос: Оценена ли е значимостта и на кого е отговорността, свързана с управление на риска при осъществяване на приключенски туризъм в българската туристическа практика?

VII. Заключение

Дисертационният труд на Виктория Венциславова Коларова е цялостно и добросъветно научно изследване на значим и актуален научен проблем. Изследователските задачи са успешно изпълнени, а основната цел е реализирана. Съдържащите се в дисертационния труд приноси са с научно-приложен характер, като обогатяват научното знание и подпомагат туристическата практика.

Въз основа на гореизложеното, заявявам своето положително становище за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“ на Виктория Венциславова Коларова

17.07.2025
гр. Свищов

Подпис:/п/.....
(доц. д-р Петя Иванова)

SCIENTIFIC OPINION

From: *Assoc. Prof. Petya Ivanova Toneva PhD*
Academy of Economics "Dimitar A. Tsenov" - Svishtov
Scientific specialty "Economics and Management (Tourism)"

Concerning: Dissertation for awarding an educational and scientific degree
"Doctor" along *Scientific specialty Economics and Management*
(Tourism) at the UNWE.

Author of the dissertation: *Victoria Ventsislavova Kolarova*
Topic of the dissertation: *Adventure tourism for the development of*
destinations

Basis for presenting the statement: Participation in the scientific jury for the defense of the dissertation according to Order No 1682 / 10.06.2025 of the Rector of UNWE.

I. General characteristics of the presented dissertation

The distinctive features of adventure tourism - the presence of risk and challenge, strong sensations in the natural environment make it attractive to an increasing part of modern tourists, who are driven by desires for new bright experiences and active recreational activities. The availability of appropriate resources for the development of this form of tourism, combined with appropriate management measures make it a possible tool for the development of the destination, which predetermines *the relevance and significance of the topic of the dissertation*.

The issues under consideration have found adequate concretization in *the thesis of the dissertation*, with the emphasis being placed on the possibility of the development and promotion of adventure tourism in the Bulgarian tourist regions to establish Bulgaria as an attractive four-season destination and to differentiate the tourist offer of tour operators.

In *terms of content*, the dissertation consists of an introduction, three chapters, a conclusion, a list of references, and an appendix. The total volume

of the dissertation is 249 pages, which are quite enough for the development of the author's thesis. The research is based on an in-depth review of the scientific literature and the problems of tourist practice.

II. Evaluation of the obtained scientific and applied scientific results

The purpose and objectives of the research are well formulated and correspond to the thesis and hypotheses of the dissertation and to a significant extent the logic of the work to a significant extent. The dissertation is illustrated with appropriate illustrative material, which consists of 24 tables and 16 figures.

The methodological tools are consistent with the specifics of the object and the subject of the study. The PhD student convincingly presents the implementation of the research tasks at each stage of the analytical part of the dissertation.

It can be summarized that the successfully formulated goal, the precisely defined research tasks and the defined constraints have predetermined the logical structure and content of the dissertation, which meets all normative, qualitative and quantitative requirements for its writing.

III. Evaluation of scientific and applied scientific contributions

The dissertation contains significant results that are of a contributing nature. The contributions are correctly formulated by the PhD student and reflect what has been done in the dissertation. They can be divided into the following areas:

Contributions of a theoretical nature

- A comprehensive definition is developed and the key characteristics and types of adventure tourism are detailed, in accordance with modern trends and consumer attitudes, which fills a gap in the Bulgarian scientific literature.

Methodological contributions

- An innovative model has been created that builds on the concept of the three levels of the product (basic, real, extended) and incorporates elements of sensory marketing, providing a comprehensive and practical framework for creating high-quality and memorable adventure experiences.

- The proposed model for improving the tourist product for adventure tourism has a universal character and is applicable to other destinations.

Applied contributions

- A detailed and detailed analysis of a specific Bulgarian destination (Rila-Pirin) is made in terms of its potential for adventure tourism, identifying specific strengths, weaknesses, opportunities and threats.

- Specific, detailed and practical recommendations for strategic positioning, infrastructure improvement, digitalization, sustainable management and legislative changes have been formulated, which can serve as a roadmap for the development of adventure tourism in Bulgaria at national and regional level. The need for balanced development that combines economic benefits with environmental protection and social responsibility is emphasized through the active involvement of local communities in the planning and management processes of adventure tourism.

These contributions solve scientific and applied problems corresponding to the modern achievements of science and practice and contain results that are significant for the development of destination Bulgaria, have an independent and original character.

IV. Evaluation of dissertation publications

The PhD student has presented *six scientific publications* on the topic of his dissertation. Four of them are independent, and two are co-authored between the PhD student and his supervisor. The minimum national requirements in connection with the procedure for acquiring the degree of Doctor have been fulfilled and exceeded.

V. Evaluation of the abstract

The abstract accurately and in a logical sequence reflects the content of the dissertation. It provides an overview of the main points of the exhibition, includes a list of the publications of the PhD student and the main contribution points. A declaration was also submitted that the development was author's and of an original nature.

VI. Critical notes, recommendations and questions

Viktoria Kolarova formulated guidelines for future research and my recommendation is to continue her research work on them.

During the public defense, I would like to hear the opinion of the PhD student on the following question: Has the significance and who is responsible for risk management in the implementation of adventure tourism in Bulgarian tourism practice?

VII. Conclusion

The dissertation of Victoria Ventsislavova Kolarova is a comprehensive and conscientious scientific study of a significant and topical scientific problem. The research tasks have been successfully completed, and the main goal has been realized. The contributions contained in the dissertation are of a

scientifically applied nature, enriching scientific knowledge and supporting tourist practice.

Based on the above, I declare my positive opinion for awarding the educational and scientific degree "Doctor" in the scientific specialty "Economics and Management (Tourism)" to Victoria Ventsislavova Kolarova

17.07.2025
Svishtov

Signature:
(Assoc. Prof. Petya Ivanova)